

SXEDIO-B.92

5.5.1987: Ο ΔΙΚΤΑΤΟΡΑΣ ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ ΑΝΑΛΑΜΒΑΝΕΙ ΠΛΗΡΩΣ ΤΗΝ ΕΥΘΥΝΗ ΓΙΑ ΤΟ ΠΡΑΞΙΚΟΠΗΜΑ ΤΗΣ ΧΟΥΝΤΑΣ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ ΣΤΙΣ 21 ΑΠΡΙΛΙΟΥ 1967. ΚΑΤΗΓΟΡΕΙ ΤΟΝ ΜΑΚΑΡΙΟ ΟΤΙ ΕΚΑΜΕ ΠΡΑΞΗ ΤΟ "ΑΛΛΑ ΛΕΜΕ ΚΑΙ ΑΛΛΑ ΚΑΝΟΥΜΕ" ΚΑΙ ΟΤΙ ΚΡΑΤΟΥΣΕ ΣΟΥΖΑ ΟΛΕΣ ΤΙΣ ΕΛΛΗΝΙΚΕΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΕΙΣ

Ο δικτάτορας Γεώργιος Παπαδόπουλος τον οποίο ανέτρεψε η χούντα του Δημήτριου Ιωαννίδη το 1973 μεταφέρθηκε από τις φυλακές Κορυδαλλού ενώπιον της Επιτροπής της Βουλής των Ελλήνων για το φάκελο της Κύπρου (αίθουσα Γερουσίας) κάτω από πρωτοφανή μέτρα ασφαλείας και με απόλυτη μυστικότητα.

Ο Παπαδόπουλος μίλησε για όλους και για όλα σε αντίθεση με τη δίκη του ενώπιον του Κακουργιοδικείου Αθηνών που τον είχε καταδικάσει σε ισόβια και περιορίστηκε να αναλάβει με δυο λέξεις ολόκληρη την ευθύνη για το πραξικόπημα του 1967 και τις μετέπειτα εξελίξεις.

Αυτό προκάλεσε την εντύπωση των βουλευτών και σύμφωνα με τον κύπριο αναποκριτή της εφημερίδας "Ο ΑΓΩΝ" στην Αθήνα Μίμη Κωνσταντινίδη (6.5.1987) είπε:

"Εχω 13 χρόνια στη φυλακή. Και ακούω από την τηλεόραση να με αποκαλούν στη Βουλή προδότη. Επρεπε να απαντήσω και εγώ. Και αποφάσισα να το κάνω σήμερα. Δεν είμαι προδότης"

Παρατηρούσε ακόμα ο Μίμης Κωνσταντινίδης:

"Άλλη αξιοσημείωτη μεταβολή ήταν ότι μίλησε και απάντησε σ' όλες τις ερωτήσεις στην καθομιλουμένη. Ξέχασε ολότελα την κακοποιημένη άλλωστε καθαρεύουσα και οι αντιδράσεις του γενικά ήταν απόλυτα φυσιολογικές... Μόνο σε μια δυο περιπτώσεις οι "εκρήξεις" του θύμισαν τον Παπαδόπουλο της εφιαλτικής εφταετίας. Και η μια απ' αυτές ήταν όταν ρωτήθηκε αν υπήρξε πράκτορας της ΣΙΑ.

"Με υβρίζετε", είπε, " ουδέποτε υπήρξα

πράκτορας. Την Αμερική την γνώριζα από τον κινηματογράφο. Σταμάτησε το σλόγκαν των ξένων. Ουδέποτε δέχθηκα πιέσεις από τους ξένους.

Επί τω λόγω της τιμής μου εάν μπορείτε να τον δεχθείτε, ουδείς ξένος ε γνώριζε τα της 21ης Απριλίου.

Στην οκτάωρη περίπου διάρκεια της εξέτασης, - με ημίωρη μόνο διακοπή- τα 17 από τα 30 μέλη της επιτροπής υπέβαλαν ερωτήσεις στον έγκλειστο του Κορυδαλλού. Και σε όλες-πλην ελαχίστων εξαιρέσεων- ο Γεώργιος Παπαδόπουλος απάντησε. Η ιστορία θα αποδείξει πόσο ειλικρινής υπήρξαν οι απαντήσεις του...

Δεκατρία χρόνια μετά την μεταπολίτευση, ο "θεωρητικός του Γύψου" Γεώργιος Παπαδόπουλος, αποφάσισε να μιλήσει. Και ενώ στη δίκη το 1974 αρνήθηκε επίμονα να πει ο,τιδήποτε για την 21η Απριλίου και το πραξικόπημα στην Κύπρο, σήμερα στην επιτροπή για το φάκελο της Κύπρου ήταν ομιλητικότετος.

Η κατάθεση του ισοβίτη δικτάτορα επικεντρώθηκε- κατά δημοσιογραφικές πληροφορίες- στην ελληνοτουρκική συνάντηση κορυφής στην Κεσσάνη της ανατολικής Θράκης τον Νοέμβρη του 1967 και στην απομάκρυνση από την Κύπρο, τον Δεκέμβρη του ίδιου χρόνου, της ελληνικής μεραρχίας, που είχε σταλεί στη μεγαλόνησο από τον πρωθυπουργό Γεώργιο Παπανδρέου. Εξέφρασε δε την άποψη ότι αφορμή όλων των δεινών στην Κύπρο ήταν οι συμφωνίες Ζυρίχης-Λονδίνου.

Αναφερόμενος στην ανατροπή του Μακαρίου, την χαρακτήρισε "πράξη παραφροσύνης". Εγώ, είπε, δεν επέτρεψα μια τέτοια ενέργεια, γιατί ήμουν βέβαιος ότι τούτο θα εσήμαινε τουρκική εισβολή στην Κύπρο με επακόλουθο την εθνική συμφορά. Αν συνέβαινε κάτι ανάλογο επί των ημερών μου ή θα αυτοκτονούσα ή θα με τουφεκίζατε, πράγμα για το οποίο χαιρόσαστε πολύ. Αυτό που δεν κατάφεραν το '67, πρόσθεσε, το πέτυχαν το '74.

Ο Γεώργιος Παπαδόπουλος αποκάλυψε ότι ήταν η

ανάκληση της ελληνικής μεραρχίας από την Κύπρο ήταν αποτέλεσμα, εκτός των άλλων, και της πίεσης που είχαν εξασκήσει οι Ηνωμένες Πολιτείες, με τον τότε απεσταλμένο του Προέδρου Τζόνσον στην Αθήνα Σάουρους Βανς. Ισχυρίστηκε δε ότι η αποστολή της μεραρχίας ήταν παράνομη και δεν δέχθηκε ότι η παρουσία της στρατιωτικής αυτής δύναμης στο νησί θα είχε αποτρέψει την τουρκική εισβολή. Θα ήταν μάλιστα ενδεχόμενο, πρόσθεσε, να έχουμε εθνική τραγωδία.

ΒΟΥΛΕΥΤΗΣ: Μήπως αποσύρατε την μεραρχία από υπερβολική ηττοπάθεια ή φοβόσασταν για την τύχη του καθεστώτος σας;

ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ: Ήταν στρατιωτική εκτίμηση.

ΒΟΥΛΕΥΤΗΣ: Πως το ισχυρίζεστε αυτό, όταν όλοι οι στρατιωτικοί που έχουν καταστεί στην επιτροπή, υποστηρίζουν ότι η ανάκληση της μεραρχίας άνοιξε τις κερκόπορτες και χαρακτηρίζουν την ανάκληση εθνικό έγκλημα;

ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ: Η ανακλήση της μεραρχίας έγινε μετά τα γεγονότα της Κοφίνου και για να αποφευχθεί ελληνοτουρκικός πόλεμος. Αλλωστε δεν εξυπηρετούσε σε τίποτε η εκεί παραμονή τους.

Στο σημείο αυτό ο αρχιπραξικοπηματίας άφησε να δημιουργηθεί η εντύπωση ότι τα γεγονότα της Κοφίνου οφείλοντο σε προβοκάτσια. Δεν προσδιόρισε όμως, ποιοι ήταν οι διοργανωτές του "εγχειρήματος" αυτού (υπενθυμίζεται ότι τα επεισόδια στην Κοφίνου προκλήθηκαν όταν ο Γρίβας επιτέθηκε εναντίον των τουρκοκυπρίων για να ελευθερώσει από τους τούρκους στο δρόμο Λευκωσίας-Λεμεσού).

Τέλος για το ίδιο θέμα, ο Παπαδόπουλος υποστήριξε την ανάκληση δεν την αποφάσισε ο ίδιος, αλλά το πολεμικό συμβούλιο που έγινε υπό την προεδρία του τότε Βασιλιά Κωνσταντίνου.

Σε ερώτηση για τις σχέσεις της χούντας με τον Μακάριο, απάντησε ότι υπήρχε αρμονική συνεργασία, παρά τις κάποιες διαφωνίες που υπήρχαν. Και μνημόνευσε άρνηση του Αρχιεπισκόπου να δεχθεί την

αποστολή στην Κύπρο από την Ελλάδα 120 τανκς για την ενίσχυση της άμυνας του νησιού.

Του κάναμε την πρόταση αυτή, είπε, γιατί πιστεύαμε ότι στην Κύπρο έπρεπε να αποσταλεί υλικό και όχι άνδρες.

ΒΟΥΛΕΥΤΗΣ: Πώς μιλάτε για αρμονική συνεργασία, όταν από την τηλεφωνική συνομιλία δυο διπλωματών αποδεικνύεται ότι το 1972 είχατε δώσει το "πράσινο φως" για πραξικόπημα εναντίον του ηγέτη της Κυπριακής Δημοκρατίας.

ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ: Μα τόσο αφελή με νομίζετε, να συνομωτώ και να διαμηνύω αυτό με κασσέτες μαγνητοφώνου; Ουδεμία ανάμιξη είχα στις κινήσεις των τριών Μητροπολιτών κατά του Μακαρίου και ακόμη περισσότερο στις απόπειρες δολοφονίας του Αρχιεπισκόπου. Αλλωστε, γνώριζα πολύ καλά την τεράστια ακτινοβολία του Μακαρίου στην Κύπρο, αλλά και στο εξωτερικό και αυτό ήταν αποτρεπτικό για οποιαδήποτε ενέργεια εναντίον του.

Αρνητική ήταν η απάντηση του μάρτυρα στο ερώτημα εάν στη σύνοδο των υπουργών Εξωτερικών του ΝΑΤΟ στη Λισσαβόνα είχε αποφασισθεί η διχοτόμηση της Κύπρου. Στην ερώτηση αυτή μάλιστα έδειξε ενοχλημένος και πρόσθεσε:

ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ: Να σταματήσει επί τέλους αυτό το σλόγκαν για ανάμιξη των ξένων. Εμείς υπηρετούσαμε ενσυνειδήτως τον ελληνικό λαό.

ΒΟΥΛΕΥΤΗΣ: Με ποιο τρόπο; Με τα βασανιστήρια; Πού μας έβγαζαν με το φορείο από τα κρατητήρια της ασφάλειας και της ΕΣΑ:

ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ: Ουδέποτε έδωσα εγώ εντολή για βασανιστήρια. Ουδέν εγνώριζα. Και εάν έγιναν, ντρέπομαι γι' αυτά.

ΒΟΥΛΕΥΤΗΣ: Υπήρξατε πράκτορας της ΣΙΑ:

ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ: Σας παρακαλώ. Με υβρίζετε. Ουδέποτε υπήρξα πράκτορας ξένων δυνάμεων. Την Αμερική την γνωρίζω από τον κινηματογράφο. Ουδείς ξένος εγνώριζε τα της 21ης Απριλίου. Θα μιλήσω κάποτε εν ζωή ή μετά θάνατον και γι' αυτό το θέμα.

ΧΡ. ΜΠΑΣΑΓΙΑΝΝΗΣ (Πρόεδρος): Θα γράψετε απομνημονεύματα.

Γ. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ: ...

Σε ερώτηση για τις σχέσεις του με τον Γρίβα και τις ενέργειες του τελευταίου στην Κύπρο ο έγκλειστος του Κορυδαλλού ειπε:

"Ο στρατηγός Γρίβας, τον οποίο εκτιμώ σαν στρατιωτικό, ήταν δύσκολος άνθρωπος. Και πολλές φορές αναγκάσθηκα να του "σφίξω τα λουριά". Γον Γρίβα δεν τον έστειλα εγώ στην Κύπρο και ούτε είχα συνεργασία μαζί του, παρά μόνο μέσα από τα στρατιωτικά "κανάλια". Ο Γρίβας ενεργούσε κατά την παραμονή του στην Κύπρο και παράνομα και ανεδαιφικά. Χαρακτηριστικό παράδειγμα η εμμονή του στην ένωση, που μεταγενέστερα αποδείχθηκε "ουτοπία".

Σοβαρούς αλλά απροσδιόριστους υπαινιγμούς έκανε ο Γ. Παπαδόπουλος και στο θέμα της ανατροπής του από τον "αόρατο" δικτάτορα Δημ. Ιωαννίδη. Και στην ερώτηση "Πως άφησε να τον ανατρέψει ο "αρσακειάς" όπως τον αποκαλούσε ο ίδιος, απάντησε:

"Δεν το περίμενα. Φάνηκα αφελής, διότι επίστευα ότι δεν είχε τέτοια δυνατότητα. Αλλωστε, η ανατροπή μου δεν είναι έργο μόνο του Ιωαννίδη, αλλά και άλλων. Ηταν εκείνοι που διαφωνούσαν με την πολιτικοποίηση που επεδίωκα. Δεν με βοήθησαν όσους κάλεσα. Εάν με βοηθούσαν, δεν θα γινόταν η τραγωδία και δεν θα πλήρωνε ο τόπος.

ΒΟΥΛΕΥΤΗΣ: Την ανατροπή σας την επέβαλαν, ίσως άλλοι στα πλαίσια κάποιου συναρίου.

Γ. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ: Δεν απαντώ.

ΒΟΥΛΕΥΤΗΣ: Υπήρξατε Μασόνος;

ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ: Δεν υπήρξα Μασόνος. Αντίθετα εξέδωσα διαταγές εναντίον των Μασόνων.

Ο ΙΔΙΟΣ ΒΟΥΛΕΥΤΗΣ: Είχατε όμως δίπλα σας τον "αδελφό" Παττακό, που ήταν Μασόνος, και μάλιστα 29ου βαθμού.

ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ...

Ο Γεώργιος Παπαδόπουλος ζήτησε κατά τη

διάρκεια της κατάθεσης του να μη διαρρεύσει τίποτε στον τύπο για το περιεχόμενο της κατάθεσης του.

Δεν θα αποδοθούν σωστά, όσα θα πω, πρόσθεσε. Και "απείλησε" ότι σε μια τέτοια περίπτωση θα ζητήσει διά του συνηγόρου του να δημοσιευθεί ολόκληρη η κατάθεση του. Ο Πρόεδρος της Επιτροπής Χρ. Μπασαγιάννης του απάντησε ότι οι συνεδριάσεις είναι μυστικές και όσα θα δημοσιευθούν στον τύπο δεν θα συνιστούν ευθύνη της Επιτροπής

Εξ άλλου η Αθηναϊκή εφημερίδα "Μεσημβρινή" σε είδηση της με τίτλο "τι άλλα είπε ο Παπαδόπουλος και δεν μεταδόθηκαν" αποκάλυψε ότι ο πρώην δικτάτορας στην κατάθεση του εξαπέλυσε κατηγορίες εναντίον του πρώην υπουργού Εξωτερικών Σπύρου Κυπριανού ότι τορπίλλησε την ένωση της Κύπρου με την Ελλάδα.

Πρόσθεσε η εφημερίδα:

"Παρελήφθησαν ή αλλοιώθηκαν κατά τη μετάδοση τους στον τύπο και την τηλεόραση επίμαχα σημεία της μυστικής ανάκρισης του Γεωργίου Παπαδόπουλου από την επιτροπή του φακέλου Κύπρου. Σε δημοσιεύματα των εφημερίδων και σε ραδιοτηλεοπτικές εκπομπές αποδόθηκαν στον ισοβίτη πραξικοπηματία φράσεις που δεν ειπώθηκαν (π.χ. "Με ευνοούσαν οι αμερικανοί" και "φταίνε όλοι για τη τραγωδία εκτός από μένα) και παραποιήθηκαν απαντήσεις του σε καυτά ερωτήματα των βουλευτών για να εξυπηρετηθεί η αντιαμερικανική προπαγάνδα.

Επίσης εμφανίστηκε από εφημερίδα σαν "σφίγγα" που αρνείται να αποκαλύψει όλη την αλήθεια, ενώ αποσιωπήθηκε πρόκληση του Παπαδόπουλου στην επιτροπή να του "οργανώσει συνέντευξη τύπου με εξασφαλισμένη τη δυνατότητα διαλόγου με το να τα πει όλα".

Η "Μ" με πηγή τα "πρόχειρα" επίσημα πρακτικά αποκαλύπτει τι ακριβώς ελέχθη στα επίμαχα σημεία της 8ωρης εξέτασης, καθώς και κάποια "ανώδυνα" παρασκήνια.

Και πρώτα, πρώτα, στις ερωτήσεις για το ρόλο των ΗΠΑ στο πραξικόπημα της 21ης Απριλίου, στο οποίο

ο Παπαδόπουλος φέρεται ειπών ότι οι ΗΠΑ τον "ευνόησαν" είπε αντιθέτως, είπε επί λέξει:

"...Με πολέμησαν οι αμερικανοί μετά μανίας. Αντέδρασαν σφοδρά στην ενέργεια μας (σ.σ. στο πραξικόπημα). Και αν εκ των υστέρων κάποιοι ξένοι ήθελαν να με χρησιμοποιήσουν σαν όργανο τους, απογοητεύτηκαν".

Ενα άλλο "καίριο" σημείο της εξέτασης ήταν ο ρόλος της Σάϊρους Βανς, στην απομάκρυνση της ελληνικής μεραρχίας από την Κύπρο, απομάκρυνση που στα χθεσινά δηξοσιεύματα εμφανίζεται σαν αποτέλεσμα πίεσης των αμερικανών προς τη χούντα.

Πρόκειται για παρερμηνεία των απαντήσεων του Παπαδόπουλου στα ερωτήματα. Στην πραγματικότητα είπε:

"... Ο Βανς πίεζε όχι σαν αμερικανός, με εντολή των ΗΠΑ, αλλά μεταφέροντας την απαίτηση των τούρκων να φύγει η μεραρχία για να μην γίνει πόλεμος (...) Ουδείς ποτέ και σε οποιοδήποτε τρόπο με επέσε να ακολουθήσω την πολιτική που ήθελε αυτός (...) εντάξει... δέχτηκα να απομακρυνθεί η μεραρχία, υποκύπτοντας στο εκβιαστικό δίλημμα για πόλεμο, για τον οποίο ήμασταν ανέτοιμοι και θα αποτελούσε εθνική καταστροφή. Και εγώ δεν θα δεχόμουν να σποσυρθεί η μεραρχία αν είχα αεροπλάνα και πλοία για τον πόλεμο. Εν ψυχρώ πως να αποφασίσεις σύγκρουση με βέβαιο αποτέλεσμα τη συμφορά;"

Στο θέμα των βασανισμών πολιτών και πολιτικών κατά την επταετία ο Παπαδόπουλος, αφού είπε ότι "δεν γνωρίζει να έγιναν βασανισμοί, αλλά, αν έγιναν, ντρέπεται" συμπλήρωσε:

"... Τη νύκτα που ξεκινούσαμε (σ.σ. το πραξικόπημα) όρκισα στο Ιερό Ευαγγέλιο όλους τους επικεφαλής αποστολών ότι δεν θα κακοποιήσουν κανένα από τους συλλαμβανόμενους. Ιδιαίτερα, μάλιστα τον επικεφαλής της ομάδας που θα συνελάμβανε τον Ανδρέα Παπανδρέου και τον προειδοποίησα: "Αν κακοποιηθεί ο Ανδρέας Παπανδρέου θα σε εκελέσω εγώ ο ίδιος".

Αποκαλυπτικός ιδιαίτερα ήταν και στα όσα είπε για τις σχέσεις του με τον Μακάριο και για τον κοινό χειρισμό της κυπριακής υπόθεσης".

"Είχαμε συμφωνήσει ένωση Κύπρου με την Ελλάδα. Συμφώνησαν και οι τούρκοι σε αντάλλαγμα τη βάση της Δεκέλειας. Συμφώνησε και η τότε αγγλική κυβέρνηση. Ομως, ενώ είχαμε συμφωνήσει, ο τότε υπουργός Εξωτερικών της Κύπρου κ. Κυπριανού, που ήταν ταξίδι στην Αίγυπτο, έκανε τη δήλωση" η Κύπρος δεν παραχωρεί ούτε σπιθαμή εδάφους στην Τουρκία".

Αμέσως ήρθα σε επαφή με τον Μακάριο και αξίωσα την απόλυση του Κυπριανού. Τον απέλυσε με μικρή καθυστέρηση για να μην τον μειώσει, αλλά, κατά βάθος, πιστεύω ότι ο ίδιος ο Μακάριος τον είχε βάλει να κάνει αυτή τη δήλωση από την Αίγυπτο".

Σε συγκεκριμένη ερώτηση για τον Μακάριο απάντησε:

"Είχε κάνει πρακτική το "άλλα λέμε και άλλα κάνουμε". Κρατούσε ο Μακάριος σούζα όλες τις ελληνικές κυβερνήσεις".

Βαρύτατο υπαινιγμό για τις ευθύνες συγκεκριμένων προσώπων για την κυπριακή τραγωδία έκανε ο Παπαδόπουλος δηλώνοντας στην επιτροπή:

".. Όσο για την τραγική κατάληξη της κυπριακής υπόθεσης, παρ' όλο που δεν είμαι υπεύθυνος με βαραίνει κατά συνείδηση. Και αν ήμουν στη θέση του Ιωαννίδη και των τότε αρχηγών των επιτελείων θα είχα αυτοκτονήσει...".

Σε παρατήρηση βουλευτή, γιατί αντί να φήσει αιχμές και να κάνει υπαινιγμούς δεν τα λέει όλα στην Επιτροπή ώστε να φωτιστεί άπλετα ένα σκοτεινό κομμάτι της ιστορίας μας ο Παπαδόπουλος απάντησε με... πρόκληση:

" Οργανώστε μου μια πρεσ κόμπερανας με εξασφαλισμένη τη δυνατότητα διαλόγου και θα τα πω όλα".

Σε ερώτηση βουλευτή του ΚΚΕ να...εκμαιεύσει ομολογία ότι η χούντα είχε πάρει δώσε με καπιταλιστικές χώρες ο Παπαδόπουλος απάντησε:

"Μα είχαμε άριστες σχέσεις και με το σοβιετικό πρεσβευτή."